

Firemileskoven og Karlslunde Skov

Mellem Tåstrup-Køge landevejen og Sydmotorvejen vokser en ny skov op. I 1982 begyndte Københavns Skovdistrikt at tilplante et landbrugsareal på 85 ha. Skoven er anlagt som en lysåben løvskov med mange buske. Resterne af nogle gamle frugtplantager er bevaret, så om efteråret er der mulighed for at plukke æbler, pærer og hyldebær. Brombærrene, der vokser 100 meter syd herfor, er ligeledes til fri afbenyttelse.

Ved frugtplantagen i hjertet af området lå tidligere en stor gård, Engstrupgård. Nu er her en grillplads omkranset af høje bøge- og lindetræer. Pladsen er afskærmet fra motorvejen af en langstrakt (kælke-)bakke. Inde i bakken gemmes resterne af den gamle gård. Du kan frit benytte grillpladsen og må gerne tage nedfaldne grene til at lave bål af, eller du kan tage grillkul med hjemmefra.

Med i billedet af skovgæster hører også de mange heste og ryttere, der færdes rundt i terrænet på ridestier, der er anlagt med sort kulslagge. Det er godt at ride i og nemt at skelne fra de gule eller grå grusveje.

Selv om skoven er meget ung, har mange af skovens dyr allerede indfundet sig, bl.a. rådyr, ræv, fasan og skovsneppe. Også agerhøns søger skjul og føde i skoven.

Karlslunde, Karlstrup og Engstrup Moser

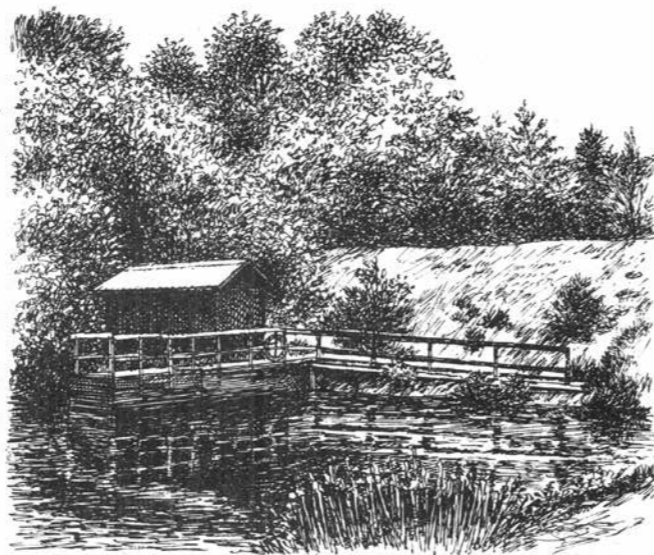
Øst for motorvejen breder de fredede moser sig på 123 ha, som er en mosaik af forskellige typer natur. Mennesker har gennem tiderne udnyttet området til tørvegravning, afgræsning, fiskeri, jagt og meget andet. Flere steder kan du se spor efter tidligere udnyttelse, ikke mindst de lange, smalle (ned til 12 meter) strimler jord, der er resultat af udskiftningen i slutningen af 1700-tallet.

Mosernes historie

Lige efter sidste istid for 13.000 år siden steg havet mange meter. Området blev til en bugtet fjord i bunden af Køge Bugt. Sand blev aflejret, hvor Trylleskoven ligger i dag. Senere hævede landet sig og en del af fjorden lukket af til en indsø.

Gennem årtusinder er indsøen groet til med tørvemos og rørskovsplanter, ligesom sand og ler er blæst ind fra vest. Derved er området langsomt omdannet til mose og eng. At der er tale om tidligere havbund, kan du blandt andet se på mosegrisenes skud, der ofte indeholder muslingeskaller.

En tilsvarende udvikling fra vore dage kan ses få km mod syd ved Staunings Ø og Ølseagle Revle. Lagunerne her vil også blive til mose med tiden.

Biologi

Moserne er næringsrige, og der vokser mange forskellige planter. Helt dominerende er de store pileskove samt rør- og sivsumpe. Herfra kan du om foråret høre nattergalens sang, gøgens kukken og et væld af andre fuglestemmer.

På engene yngler mange fugle, især lærker og viber. I træktiden søger store flokke af fugle føde i engene. Viben er igen blandt de talrigeste.

Blandt planterne på engene dominerer hulkravet kodriver, hvis blomster danner et gult tæppe i det tidlige forår. Hist og her lyser den sjældne engblomme også op.

Om foråret kan du se snoge og markfirben varme sig på en solrig plet. Brune frøer og skrubtudse lever overalt i moserne, mens den lille vandsalamander er mere sjælden.

De åbne områder i moserne er et resultat af mange års græsning med køer, heste og får. Uden afgræsning vil mosen gro til i krat, og derfor har skovdistriktet genindført husdyrene.

Velkommen til Karlstrup Skov

Karlstrup Skov er et nyt rekreativt område. Karlstrup Skov er navnet på hele området, som rummer kalkgraven, skoven og moserne. Hver især unikke typer natur med hver deres særpræg.

Karlstrup Skov udgør sammen med Trylleskoven en grøn korridor, der forbinder Køge Bugt via landbrugslandet med Hedeland og de store skove på Midtsjælland. Området fortæller om naturens og menneskets gensidige påvirkning igennem mange år.

Vandreture. På kortet er der med gult markeret to vandreture. Turen i kalkgraven er på 2 km og kan tilbagelægges på 45 min. Turen i skoven og moserne er på 4 km og tager mindst 1 1/2 time. Begge ture kræver solidt fodtøj. Gummistøvler anbefales til turen i mosen i våde perioder. Der er mange andre stier i området. Ved hjælp af kortet kan du planlægge din egen tur.

Offentlig transport. Af kortet fremgår de mange muligheder for offentlig transport til området.

Karlstrup Skov administreres af Naturstyrelsen, Østsjælland. Find flere oplysninger på www.nst.dk.

● Karlstrup Skov

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

www.nst.dk • Tlf: 7254 3000

Vandreture nr. 100

Serien "Vandreture" er foldere over udvalgte naturområder, som bl.a. fås på biblioteker og turistbureauer eller hentes på Naturstyrelsens hjemmeside www.nst.dk.

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Karlstrup Skov

Signaturforklaring

- Offentlig vej
- Skovvej, motorkørsel ikke tilladt
- Skovspor, sti
- Ridesti
- Dige
- Grøft
- Kystlinie efter sidste istid
- Løvtræer
- Nåltræer
- Eng
- Eng, mose
- Krat
- Have
- Bebygget område
- Bevoksningens fødselsår
- Parkering
- Bål, grillplads
- Vandresti
- Buslinje med stop.

Karlstrup Kalkgrav

Karlstrup Kalkgrav dækker et areal på 30 ha. Heraf udgør søen 6 ha. Der er en bred sti hele vejen rundt langs søen og en mindre sti langs kalkgravens overkant. Langs den nedre sti rejser kalken sig i imponerende formationer op til det oprindelige markniveau. Læg mærke til den særlige stemning og stilhed, der hersker i den dybe kalkgrav.

Historie

Det op til 2000 meter tykke kalklag er dannet i Kridttiden for 100-60 mio. år siden og i Danientiden for 65-60 mio. år siden. Tidsalderen Danien er opkaldt efter Danmark. Dengang var store dele af Danmark dækket af hav, hvor der levede forskellige dyr og alger. Når de døde, sank de til bunds og dannede i løbet af de mange år det tykke lag af kalk.

”Kalk” er en slags samlebetegnelse for »alt det hvide«, hvor skrivekridt er den finkornede, bløde og afsmittende del, der hovedsageligt er aflejret i kridttiden. Ind imellem kalkskaller af de mikroskopiske organismer findes forsteninger af andre dyr, der levede i havet i samme periode, bl.a. brachiopoder (armfodder), søstjerner, muslinger, hjårtænder og søpindsvin med deres pigge.

Kalkbrydning

Kammerherre Carlsen fra Gl. Køgegård startede brydningen af kalk i 1843. I 1879 blev kalkgraven solgt til A/S Karlstrup Kalkværker, og i 1957 overtog Aalborg Portland Cementfabrikker kalkgraven. I 1975 ophørte brydningen. Mens Aalborg Portland ejede kalkgraven, blev der brudt i alt 4 mio. tons materiale, heraf 3,5 mio. tons kalk og 0,5 mio tons flint. Kalken blev sammen med ler brændt til cement på en cementfabrik, der lå lige syd for kalkgraven.

Søen

Søen er op til 14 meter dyb. En pumpe ved sydbredden holder vandstanden konstant på et niveau, der er 4 meter under vandfladen i Køge Bugt. Hvis pumpen standsede, ville vandet i søen stige 5-8 meter. Vandkvaliteten er generelt god, men pga. for højt indhold af nikkel, er vandet ikke brugbart som drikkevand.

Biologi

Søen giver mulighed for skjul og føde for mange forskellige dyr. Ved søens bred bygger blishøns samt toppet og gråstrubet lappedykker deres reder. Fiskehejren kan du ofte se fiske på det lave vand. Tårnfalk og musvåge er hyppige gæster i området.

Her lever også skrubtudse, stor og lille salamander, brun frø, snog, stålorm og begge de to danske arter af firben, markfirben og skovfirben.

Du kan også være heldig at finde den meget sjældne kæmpestar og nogle af de forskellige slags orkideer, som vokser ved søens bred.

Der er udsat ørreder i søen. Hvis du vil fiske, skal du kontakte Naturstyrelsen, Østsjælland på tlf. 7254 3000.